

zval vladarja voda. Okostenjak ima podobnost z opisi, ki se tičejo žive morske kače.

V novejšem času z brzovjavom, telefonom in podmornicami, z radiom, aeroplani in Zeppelinimi pa še nikdo ni zadel na grozno morsko kačo.

Sadna razstava v Mariboru?

V letošnji 29. številki tega lista si je nekdo, ki se ni podpisal, dovolil s kolum udrihati po Kmetijski podružnici Maribor in okoliš in po tukajšnji Vinarski in sadjarski šoli, ker doslej nista kazali zanimanja za prireditev sadne razstave v Mariboru in ju poziva, naj letos popravita, kar sta zamudili. Če bi se bil pisec spomnil Sadjarske in vrtnarske podružnice v Mariboru, bi tudi tale dobila par udarcev; zato se prej imenovanima pridružuje v naslednjem odgovoru.

Naša pokrajina danes glede sadja ni več neznanca, kakor je bila še pred nedavnim; pozna jo malone vsa Evropa in celo Amerika. Vsak se utegne spomniti, da so pred dvema letoma inozemski kupčevalci sadja že poleti prišli k nam gledat, kako se kaže sadna letina. In tudi letos so, kakor hitro se je pri nas začela kazati sadna letina, prišli Nemci, Nizozemci in Američani, da se prepričajo, kaj in koliko glede sadja naš svet obljubuje. Danes nam torej ni več treba tujce opozarjati na naše sadje; zato pa nam sadne razstave, ki ima zgolj reklamno svrhu, ni več treba. Danes naj je glavni smoter naših sadjarjev organizacija vnovčevanja ter pravilno obiranje, sortiranje in vkladanje sadja. Doba, v kateri so sadne razstave imele smisel, je hvala Bogu za nami.

Sadnih razstav pa tudi z ekonomske-

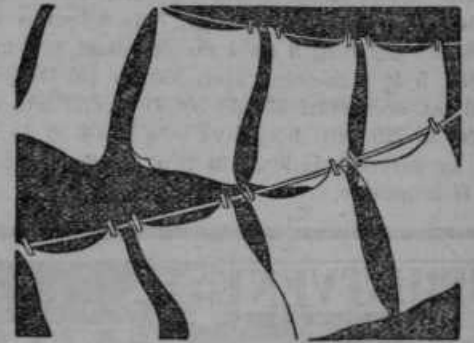
ga stališča ni brezpogojno priporočati. Dolgotrajne priprave stanejo poleg ogromnega dela ogromno denarja, ki ga pa danes ni in v sedanjih razmerah tudi ni pričakovati. Povsod, kjer so zadnji čas priredili večjo sadno razstavo, kakor na primer v Ptuj, zatrjujejo, da niso dosegli niti zdaleka pričakovanega uspeha ne v moralnem in tudi ne v kupčijskem oziru; razstave so vkljub podporam večinoma končale z denarnimi primanjkljaji. Nemci so sadne razstave skoraj popolnoma opustili, pač pa mislijo na sadne sejme. Predočimo si, koliko bi taka razstava stala v Mariboru. Kjer je okoliš majhen in so podružnični člani v bližini razstavišča, dovršijo priprave za razstavo malone tile sami, torej skoro brez stroškov; tudi prostor navadno ne stane nič, ker ga daje šola. Docela drugačne razmere so v Mariboru. Kmetijska podružnica ima svoje člane do malega v približno štiridesetih občinah izven Maribora. Tudi Sadjarska in vrtnarska podružnica ima večji del svojih udov na kmetih. Kako naj pomagajo tile razstavo pripraviti? Vinarske in sadjarske šole pa se ne more k temu delo vpreči; šola ima svojih poslov dovolj in zlasti v jesni ima strokovno osebje poleg vsakdanjih dolžnosti s prirejanjem raznih tečajev na zavodu in predavanji na kmetih dela čez glavo. Za pripravo sadne razstave v Mariboru bi se torej moral vsak korak, vsak prijem, vsaka deska, skratka vse plačati. In koliko bi stal prostor? V pošteve more priti le dvorana Union.

Iz navedenih vzrokov Kmetijska podružnica, sadjarska in vrtnarska podružnica in Vinarska in sadjarska šola ne morejo zagovarjati misli, da bi se letos v Mariboru priredila sadna razstava. Sicer se pa svojih dolžnosti do sadjarjev dobro zavedajo, kar njih sedanje delovanje dovolj dokazuje.

Za Kmetijsko podružnico Maribor in okoliš: Gabriel Majcen, tč. načelnik.

Za Vinarsko in sadjarsko šolo ter Sadjarsko in vrtnarsko podružnico za Maribor in okoliš: Josip Priol, ravnatelj.

"Dobro ohranjeno je -perilo!" - seveda če je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 23. julija so pripeljali špeharji 10 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 14 Din, iste cene je bila tudi slanina. Kmetje so pripeljali 16 voz sena po 55 do 80 Din, šest slame po 50 do 60 Din, 12 voz krompirja po 1.50, 9 čebule po 3 do 4.50 Din (česen 8 do 12). Zelje 1 do 3, kumarce 0.50 do 2 Din. Pšenica 1.75, rž 1.75, ječmen 1 do 1.25, oves 1 do 1.25, kuruza 1.50, proso 1.75, ajda 1.25, fižol 2 do 2.50, grah 2 do 3 Din. Bili so na trgu trije vozi zelenjave iz Varaždina, ki je bila večinoma razprodana. Cene so padle za 0.50 pri kg. Kokoš 18 do 30 Din, piščanci 18 do 60 Din, raca 15 do 20 Din, gos 30 do 50 Din, puran 35 do 60 Din. Čeli orehi 5 do 6 Din, luščeni 16 do 18 Din. Paprika 0.25, hren 6 do 8, karfižola 0.50 do 2, kislje zelje 4 Din. Buče 2 do 3, endivija 0.50 do 1, glavna solata 0.50 do 1 Din. Gobe 1 do 2 Din, borovnice 1 do 1.25, maline 5, grozdčičje 2 do 3 Din. Črešnje 4 do 6, marelice 8 do 12,

Dežela brez dolgov.

Na naši materi zemlji, ki vedno bolj propada radi vsakojakih kriz, je vendarle še dežela, ki je celo v sedanjem težavnem času brez pare dolga. Ta na celem svetu edino še nezadolženi raj je polutok Alasko na severu Kanade. Alasko nima ene enega dolarja dolga, je izjavil pred kratkem zastopnik Alasko, James Wickersham na kongresu severoameriških Zedinjenih držav. Alasko pozna promet in trgovanje le z gotovino. Državni proračun je v najbolj sigurnem ravnovesju. Kdor nima denarja v blagajni, tudi ne more trgovati. To načelo je vnešeno v ustavo Ala-

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

31

(Konec.)

Pogostoma je obiskovala lesičke kovačnice. Najboljši mojstri so izdelovali iz njenega zlatega turškega plena obljubljeni darove za Marijino svetišča. Bila je že javna tajnost, da se bodo vršila med obema Gospojnicama velika romanja v zahvalo za zmago nad Turki. Na romanja je bil vabljen s prižnic podružnic prazupnije Pilštajn priprosti kmečki narod. Obisk božjih poti je bila tedaj srčna potreba zahvale pomoči kristjanov — Mariji.

Na Veliko Gospojnico leta 1593. je bila zahvalna procesija iz Pilštajna k naši ljubi Gospej v Zagorju. Naroda je bilo kakor mravelj. Ljudje v spokornih oblačilih so motili na glas, prepevali Marijine pesmi in pod nebom je stopala duhovščina, ki je nosila na svilnatih odejici žezlo iz čistega turškega zlata za zagorsko Mater božjo. Med Marijinimi častilci je bila seve tudi organi-

zatorica javne zahvale Mariji — Ema kot spokornica. Po pridigi o zmagi nad Turki, s katero so bili proslavljeni po Emi tudi spodnji kraji, je bila slovesna sv. maša. Med sv. daritvijo je bilo podarjeno Marijinemu kipu zlato žezlo s prošnjo, naj vlada odslej nad slovensko-hrvaškim narodom mesto mohamedanskih Turkov — pomoč kristjanov — Marija!

Verniki so plakali na ves glas, ko so se priznavali z navdušenjem za Marijine podložnike.

Še slovesnejše od zagorske procesije je bilo zahvalno romanje k žalostni Materi božji na starih gorah nad Podsredo. Tukaj sta bili obenem dve pridigi: ena znotraj in druga zunaj. Propovednika sta razlagala romanjem trojno gorje, ki je obiskalo v zadnjih desetletjih slovenski in hrvaški narod. Slikala sta v ganljivih besedah upravičeni kmečki upor, ki je bil udušen z mečem domače gospode. Spominjala sta zbrane množice na strahovito morilko kugo, ki je zapustila te kraje le na Marijino priprošnjo. In zlo vseh zla je krvolok Turek, katerega je strla pomoč kristjanov — Marija. Trojno gorje, ki je privijalo Sloven-

hruške 6 do 10, jabolka 6 do 10, breskve 8 do 10 Din. Mleko 2 do 3, smetana 10 do 12, surovo maslo 20 do 26 Din. Jajca 0.50 do 0.75, med 14 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 22. julija 1932 je bilo pripeljanih 172 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 70 do 120 Din; 7 do 9 tednov stari 185 do 200 Din; 3 do 4 mesece stari 250 do 320 Din; 5 do 7 mesecev stari 350 do 430 Din; 8 do 10 mesecev stari 460 do 500 Din; eno leto stari 650 do 720 Din; 1 kg žive teže Din 6.50 do 7.50; 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 144 komanov.

DEKLIŠKI SHOD V NAZARJU.

Čim bolj se bliža 7. avgust, tem večje zanimanje vlada za naš dekliški shod. Dekleta so širrom naše dekanije, pa tudi po sosednjih krajih prijavljajo, da bo shod 7. avgusta takšen, kakor zasluži spomin na velikega ljudskega učitelja in vzgojitelja škofa Slomškega. Cerkevna prireditev začenja ob 10. uri v cerkvi Matere božje v Nazarju. Kot cerkvena govornika nastopita predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec in g. kanonik Časl, škofijski voditelj Marijinih družb. Na izvincerkvenem zborovanju bo govorila gospa ravnateljica Antonija Štupca Dekleta Marijinih družb, dekliških zvez in vobče dobra, pošena slovenska dekleta, pridite, da veličastno proslavimo Slomškov spomin!

Krščanska ženska zveza v Mariboru naznana cenjenemu občinstvu, da priredi v nedeljo, dne 7. avgusta v Mariboru na Trgu Svobode veliko dobrodelno tombolo v prid »Domu revežev«.

Remšnik. Drugi gospodinjski tečaj gre h koncu in za sklep priredi Bralno društvo proslavo v nedeljo, dne 31. julija po večernicah nekako ob 4. uri popoldne. Obeta se pouk in zabava v obilni meri, zato pridite, četudi imate svoj dinarček že drugam namenjen. Zjutraj ta dan bo v cerkvi lepa slovesnost, popoldne pa v

župnijski uti. Zob za zob! Zob stiske nas grize, a moč izobrazbe in vzgoje jo preganja, če znamo razmere prav preživeti!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Katoliško prosvetno društvo »Zar'a« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah uprizori v nedeljo, dne 7. avgusta po večernicah v dvorani Narodnega doma pri Sv. Lenartu v Slov. goricah ganljivo igro v treh dejanjih »Pri kapelici«. Vabimo očete in matere, fante in dekleta, kakor tudi vse prijatelje sosedje, da si ogledate: matere in očete, kako naj vzgojite svoje otroke, fante in dekleta pa da bi posnemali v svojem življenju v igri pokazano vzorno fantovsko in dekliško življenje. Torej v polnem številu na svidenje. Bog živi!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Katoliško prosvetno društvo pripravlja za svojo 25 letnico dne 21. avgusta tega leta ljudsko igro »Miklova Zala«. Natančnejši spored še homo objavili!

Negova. Prosvetno društvo priredi dne 31. julija popoldne ob 3. uri lepo igro »Bele vrtnice«, štiridejanka, in predigro »Beračič«. Prav lepo vabimo naše prijatelje iz domače ter sosednjih župnij, da se sigurno udeleže. Igra je tako napeta, obenem pa tako zanimiva, da bo vsakemu, kateri bo pazljivo sledil, ostala v trajnem spominu; onim pa bo res žal, kateri ne bodo prišli pogledat. Nastopi čez 30 oseb. Nastopil bo tudi pevski zbor pod vodstvom g. organista Mirka Hajnšiča, med odmori pa svira domači tamburaški zbor. Vabijo se tudi sosedni tamburaški zbori. Vstopnina je nizka, da zaradi nje pač vsak lahko pride pogledat. Zato vljudno vabljeni vsi!

Gornja Radgona. V nedeljo, dne 7. avgusta priredi Prosvetno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. goricah izlet v Gornjo Radgono. Ob tej priliki bodo tamošnji igralci uprizorili ob treh popoldne v posojilniški dvorani krasno igro: »Sultan in njegova hči«. Igra je polna krasnih, v srce segajočih prizorov. Povsod, kjer se je uprizorila, je zapustila globok utis. Mirno lahko rečemo, da kaj takega v Gornji Radgoni že dolgo nismo videli. Zato opozarjamo že sedaj, da ne zamudite prilike, ogledati si to krasno igro.

Polzela. Dramatični odsek Katoliškega prosvetnega društva na Polzeli priredi v nedeljo, dne 31. julija tega leta v Prosvetnem domu igro »Pri belem konjičku«, veseloigra v treh

dejanjih. Gostuje in igra glavno vlogo g. Janko Novak, priznani komik Ljudskega odra v Ljubljani. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 7, 5 in 3 Din. Vljudno vabimo. Bog živi! Vstopnice v predprodaji pri g. Cizej.

Ceršak pri Št. Ilju. Dne 19. julija popoldne je strela med hudo nevihto zažgala veliko gospodarsko poslopje posestnika Avgusta in Ane Hernah. Ker je bilo vse s slamo krito, je bilo vse naenkrat v plamenih. Rešili so z velikim naporom komaj govejo živino. Celo poslopje s premičninami vred je postalo v pol uri žrtev plamenov. Zgorelo je vse letošnje seno, stroji, stiskalnica, vozovi, vinska posoda in vse poljedelsko orodje. Škoda je ogromna, a je krita le s 6000 Din. »Vzajemna zavarovalnica« je takoj poslala na pogorišče cenilca in škodo tudi pošteno cenila in plačala. Povdarjamo, da so sosedje z nadčloveško močjo gasili in tako preprečili, da se požar ni razširil še na hišo in sosedna poslopja. Da je med našim ljudstvom še hvala Bogu mnogo prave krščanske ljubezni do bližnjega, je tudi dokaz, da so na pobudo g. župana Hercoga sosedje takoj prve dni po požaru začeli brezplačno dovažati gradbeni material.

Sv. Marjeta ob Pesnici. V petek, dne 15. julija so naši zvonovi oznanili pretužno vest, da nas je za vedno zapustila naša dobra sosedinja Antonija Marko, žena uglednega posestnika in mnogoletnega občinskega svetovalca g. Antona Marko. Po celi župniji in tudi daleč izven nje je bila znana kot globoko verna, skrbna in gostoljubna gospodinja, ki je tudi v hudi vojni dobi, ko je bil njen mož odpoklican na vojsko, s svojo skrbnostjo in spretnostjo znala vzdržati domače gospodarstvo v najboljšem stanju. Kljub svoji starosti 58 let je bila še vedno prav mladostnega izgledanja in si je s svojim blagim srcem pridobila povsod le prijatelje, Zelo dobrodošla ji je bila osobito šolska mladina, ki ob raznih prilikah ni smela mimo njene hiše, kjer ji je blaga pokojnica nudila vedno pri srčen sprejem. Hvala ji za to. Ravno pred le-

ce in Hrvate do obupa, je pozabljeno, pregnano in premagano po zaslugi kmečke junakinje Eme, ki je posredovala med Marijo in tlačnim narodom. Ob času najhujšega divjanja kuge je bila storjena v tem hramu žalostne Matere najsvetejša zaobljuba. Ema se je bila zavezala s prisego na sv. evangelij, da bo storila v slučaju Marijinega uslišanja za krščanski svet nekaj izredno velikega. Marija je pomagala v kužni stiski, izkazala se je kot pomoč kristjanov z zmago nad Turki in danes prejme izpolnitev zaobljube: krono iz turškega zlata z dragocenimi rubini.

Slovesno kronanje starogorske Matere božje je iztiskovalo vsakemu romarju obilne solze najtoplejše zahvale oni, ki je bila vsikdar mati tolikanj stiskanega kmečkega naroda.

Težek prstan iz turškega zlata in z velikim draguljem je bil podarjen v slovesni procesiji kipu Matere božje na Gorah nad Št. Petrom v Leskovcu.

Emin turški plen je bil razdeljen oni, kateri je šla zahvala za pozabljenje krvave udušitve kmečkega punta, za odvrnitev strašne kuge in za

odločilno zmago nad Turki — pomoči kristjanov — Mariji!

Na Gorah nad Št. Petrom še vidiš danes na steni na žreblju težke železne okove, kakor so jih uporabljali v onih časih, ko se je razlivalo nad našimi pradedi v tej povesti opisano trojno gorje. Železne okove je bil pripravil Hasan paša za viteza Pavla, ker se je bil proslavil z zmago nad turškimi begi na ravni pred sisačko trdnjavo. Krvolok je bil uverjen, da se bo sigurno polastil Siska in z njim vred tudi orjaka Pavla, ki bi naj krasil Hasanov zmagoslavni sprevod po Carigradu v težkih verigah. Pa dolgoletna šiba slovensko-hrvatskih dežel Hasan paša se je uračunal glede odločilne zmage nad kristjani kakor le malokateri vojskovodja. Za krščanskega viteza nalašč pripravljenih okovov ni nosil nikdo. Še danes straši to starodavno turško železje s stene svetogorske romarje in jim kliče v spomin, da je Marija bila in ostane: Pomoč kristjanov!

Pilštajnska deviška junakinja Ema je živela po natanko izpolnjeni zaobljubi še dokaj let na glasu, da je mati vseh revežev na okrog in svetni-

ske, ki strogo prepoveduje dolgove preko davčnih dohodkov. V Ameriki ima Alaska najmanjše davke. Združene države so kupile ta raj od Rusije za 7.2 milijona rubljev. Celotni tedanji svet je bil prepričan, da meri nakup na blaznost. Razvoj pa je dokazal, da je bila to ena najbolj dobičkanosnih kupcij. Združene države so naložile po nakupu za Alasko 156.959.000 dolarjev. Omenjena svota predstavlja danes vrednost 2501 milijonov dolarjev.

Most čez morsko ožino.

Kmalu potem, ko je bil otvorjen orjaški most pri Sydneyju v Avstraliji, ki tehta 40.000